

**Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej
im. Zbigniewa Tylewicza w Poznaniu**



DORADZTWO ZAWODOWE

program zajęć edukacyjnych realizowany
w **Szkole Specjalnej Przysposabiającej do Pracy**

„Współczesny rynek pracy – otwarty dla wszystkich”
napisany na podstawie

ROZPORZĄDZENIA
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
Z DNIA 12 LUTEGO 2019 r. W SPRAWIE DORADZTWA ZAWODOWEGO

Przygotował :
SZKOLNY DORADCA ZAWODOWY

Koncepcja programu

W Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego mówi się, iż głównym zadaniem nauczycieli jest wyposażyć absolwenta szkoły w umiejętności:

- podejmowania trafnych decyzji,
- dokonywania prawidłowych wyborów.

Jednocześnie musimy uświadamiać uczniom, iż planowanie nie jest jednorazową decyzją. To proces, z którym każdy człowiek styka się już od początku swojej edukacji.

Zawarte w programie treści są tak skonstruowane, iż oprócz wiedzy teoretycznej pozwalają uczniom poznać świat pracy w sposób praktyczny. Z tego względu w Szkole Przystosabiającej do Pracy realizowany jest program praktyk wspomaganych. Koncepcja praktyk wspomaganych została oparta na Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu.

Na dzień dzisiejszy nie tylko globalizacja gospodarki, postęp informatyczny, wzrastająca ilość informacji dotycząca zawodów i dróg kształcenia, bezrobocie, sytuacja zdrowotna społeczeństwa, ale także wojna na Ukrainie, duża ilość uchodźców czy też inflacja powodują, iż szybkie przystosowanie się do zmian nie jest proste. Wszystkie te zjawiska powodują, iż uczeń Ośrodka kończący edukację w naszej szkole powinien być przygotowany do poruszania się na współczesnym rynku pracy.

Ogólne cele programu

Celem ogólnym doradztwa zawodowego w Szkole Specjalnej Przystosabiającej do Pracy jest przygotowanie uczniów do pełnienia różnych ról w życiu dorosłym, samodzielnego i niezależnego funkcjonowania na miarę indywidualnych możliwości, podejmowania decyzji oraz podjęcia zatrudnienia na otwartym lub chronionym rynku pracy.

Treści edukacyjne

Zakres treści nauczania i wychowania wynika z poziomu indywidualnego rozwoju i tempa przyswajania wiedzy przez ucznia. Przy realizacji treści nauczania i wychowania oraz wyborze kierunku przygotowania do pracy należy wykorzystać możliwości, jakie stwarza lokalne środowisko społeczno-kulturowe, dzienne placówki aktywności dla osób dorosłych, miejscowy rynek pracy (możliwość zatrudnienia na otwartym lub chronionym rynku pracy, w tym w zakładach aktywności zawodowej, spółdzielniach socjalnych itp.) oraz baza materialno-dydaktyczna szkoły.

OBSZAR	RODZAJ DZIAŁANIA	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN
POZNANIE SIEBIE	- Zajęcia tematyczne dotyczące rozwijania zainteresowań, uzdolnień, mocnych i słabych stron, autorefleksji, predyspozycji, itp.,	Wychowawcy, nauczyciele, pielęgniarka	Cały rok szkolny
	- Uczestnictwo w zajęciach rozwijających zainteresowania na terenie Ośrodka: sportowe, artystyczne, kulinarne, muzyczno-ruchowe, itp.	Wychowawcy, nauczyciele,	
	- Zajęcia ze specjalistami	Psycholog, pedagog, logopeda, rewalidatorzy	
	- Wycieczki np. na wystawy, krajoznawczo-turystyczne, itp.	Wychowawcy, nauczyciele,	
	- Udział w konkursach, zawodach sportowych	Osoby odpowiedzialne	
	- Rozmowy doradczo-wspierające (indywidualne) z uczniem, rodzicami	Psycholog, pedagog, wychowawcy, doradca zawodowy	
	- Udział w uroczystości, imprezach szkolnych		
	- Propagowanie materiałów i informacji z zakresu doradztwa zawodowego na stronie internetowej SOSW – zakładka: DORADZTWO ZAWODOWE	Osoby odpowiedzialne za strony SOSW	
	- Ogólnoszkolny Tydzień Zawodów	Doradca zawodowy	
		Wychowawcy	
ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY	- zajęcia tematyczne poznanie zawodów z najbliższego otoczenia ucznia		- październik 2025r.
	- praktyki wspomagane w celu poznania danego zawodu oraz sprawdzenia siebie w różnych rolach pracowniczych, kształtowanie kompetencji	Nauczyciele uczący w szkole	Cały rok szkolny

społecznych i komunikacyjnych.

**RYNEK
EDUKACYJNY
I UCZENIE SIĘ
PRZEZ CAŁE ŻYCIE
PLANOWANIE
WŁASNEGO
ROZWOJU I
PODEJMOWANIE
DECYZJI
EDUKACYJNO -
ZAWODOWYCH**

- zajęcia tematyczne dotyczące dalszej kariery zawodowej

Wychowawcy

Cały rok szkolny

- zintensyfikowane działania mające na celu uświadomienie uczniom, gdzie mogą szukać wsparcia po skończeniu szkoły, zajęcia teoretyczne i praktyczne dotyczące działalności: PCPR, MOPS, GOPS, Fundacji, Stowarzyszeń, itd. oraz wizyty w nich (w miarę możliwości)

Psycholog, pedagog, wychowawcy Cały rok szkolny

- Zaznajamianie uczniów z systemem placówek wsparcia dziennego w ich najbliższym środowisku. Wizyty w Warsztatach Terapii Zajęciowej, Środowiskowym Domu Samopomocy, Spółdzielni Inwalidów, Zakładzie Aktywności Zawodowej czy Spółdzielni Socjalnej.

Ogólne cele praktyk wspomaganych

Głównymi celami ogólnymi praktyk wspomaganych jest:

- przygotowanie ucznia do aktywności przez pracę, czyli nabycie praktycznych umiejętności niezbędnych do podejmowania w różnych dziedzinach pracy oraz poprawnego funkcjonowania w życiu społecznym i zawodowym,
- stworzenie uczniowi sytuacji edukacyjnych, aby umożliwić mu dokonywanie wzmacniających go wyborów życiowych, zawodowych i pozazawodowych,
- przygotowanie ucznia do centralnej roli jaką będzie odgrywał w planowaniu swojej przyszłości (w oparciu o doświadczenia praktyczne zdobyte podczas edukacji).

Szczegółowe cele praktyk wspomaganych w poszczególnych klasach

1. Celem praktyk wspomaganych w I klasie jest:

- zapoznanie uczniów z rynkiem pracy, z różnymi rodzajami prac, na różnych stanowiskach pracy,
- umożliwienie uczniom sprawdzenia praktycznych umiejętności i wiedzy w naturalnych warunkach zakładu pracy,

2. Celem praktyk wspomaganych w II klasie jest:

- uczenie się różnych czynności już na dwóch wybranych (preferowanych) przez ucznia stanowiskach pracy.
- przy wyborze miejsca praktyk kierujemy się indywidualnymi preferencjami każdego ucznia,
- dobór miejsca praktyk będzie wynikał także ze zdobytych wcześniej doświadczeń zawodowych,

3. Celem praktyk w klasie III jest:

- uczenie się pracy na konkretnym stanowisku, dopasowanym do zainteresowań i predyspozycji ucznia, na wybranym przez ucznia stanowisku pracy, przy indywidualnym wsparciu nauczyciela będącego w tej sytuacji trenerem pracy,
- wskazane jest, aby praktyka indywidualna dotyczyła szerokiego grona uczniów, których potrzeby i możliwości psychofizyczne na to pozwalają.

Za realizację praktyk wspomaganych w Szkole Przysposabiającej do Pracy odpowiedzialni są nauczyciele uczący w wyżej wymienionej szkole

Przewidywane efekty

Uczeń potrafi:

- wymienić zdolności, zainteresowania i umiejętności,
- rozpoznać mocne i słabe strony,
- dostosować się do zmian,
- współpracować w zespole,
- skutecznie się zaprezentować,
- zachować się asertywnie,
- dopasować kompetencje do zawodu,
- sprawnie się komunikować,

Weryfikacja efektów zajęć

Pozyskiwanie informacji o efektach prowadzonych zajęć odbywa się między innymi poprzez:

- pytania zadawane uczniom na zakończenie zajęć, które służyć mają m.in. wyciągnięciu wniosków, refleksji uczniów, co było przydatne dla uczniów, w jaki sposób mogą wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności, zachęceniu ich do refleksji. Gromadzenie informacji zwrotnych może też okazać się bardzo użyteczne z punktu widzenia doskonalenia metod, form i warsztatu pracy prowadzącego zajęcia;
- analizę zgromadzonej dokumentacji w osobistym portfolio ucznia zawierającą wymierne efekty zajęć;
- analizę indywidualnego planu działania (indywidualnego planu kariery) wypracowanego przez ucznia.

Ewaluacja programu

Efektem ewaluacji powinno być doskonalenie programu służące dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, potrzeb szkoły lub lokalnego rynku pracy. Realizacja programu powinna być na bieżąco monitorowana. Wskazane jest, by osoba realizująca program ewaluowała swoją pracę poprzez pozyskiwanie od uczniów informacji na temat przydatności poruszanych zagadnień i sposobu prowadzenia zajęć.

Pozyskiwanie informacji o efektach prowadzonych zajęć odbywa się między innymi poprzez:

- pytania zadawane uczniom na zakończenie zajęć, które służyć mają m.in. wyciągnięciu wniosków, refleksji uczniów, co było przydatne dla uczniów, w jaki sposób mogą wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności, zachęceniu ich do refleksji. Gromadzenie informacji zwrotnych może

też okazać się bardzo użyteczne z punktu widzenia doskonalenia metod, form i warsztatu pracy doradcy zawodowego/koordynatora doradztwa zawodowego/nauczyciela realizującego program;

- analizę zgromadzonej dokumentacji w osobistym portfolio ucznia zawierającą wymierne efekty zajęć;

Przepisy prawa polskiego dotyczące doradztwa zawodowego

Podstawy prawne związane z realizacją WSDZ w szkole zostały zawarte w następujących dokumentach:

- Rozporządzenie MEN z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019r. poz.325) ze zmianami
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (j. t. dz. u. z 2025 r. poz. 881)
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t.j. dz.u. z 2024 r. poz. 986 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 maja 2024 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół. (Dz. U. z 2024 r. poz. 781).
- Rozporządzenie MEN z dnia 25 lipca 2025r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej ([Dz.U. 2025 poz. 1052](#)) z późniejszymi zmianami.
- Obwieszczenie MEN z dnia 25 lipca 2023r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach ([Dz.U. 2023 poz. 1798](#)).
- Rozporządzenie MEN z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. 2020 poz. 1309).
- Rozporządzenie MEN z 10 listopada 2023r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. 2023 r. poz. 2499)

Program można modyfikować w trakcie trwania roku szkolnego.

Zadania realizowane przez wychowawców i nauczycieli nie zostały ujęte w harmonogramie.

Termin ich realizacji zależy od planów zajęć i lekcji wychowawczych dla poszczególnych klas.